

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Wijzigingen IPM

**Mathias Abts, Barbara Manderyck, Pascal
Braekman
Departement Landbouw en Visserij**

**door Anja Verstraete
30 juni 2023**

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Wat is IPM?

Integrated Pest Management

⇒ **Duurzame, beredeneerde
gewasbescherming**

- 1) preventie/hygiëne
- 2) monitoring
- 3) schadedrempels
- 4) biologische/mechanische/
fysische alternatieven
- 5) beredeneerde keuze GBM
- 6) GAP gebruik GBM
- 7) resistentiemanagement
- 8) registreren om te leren

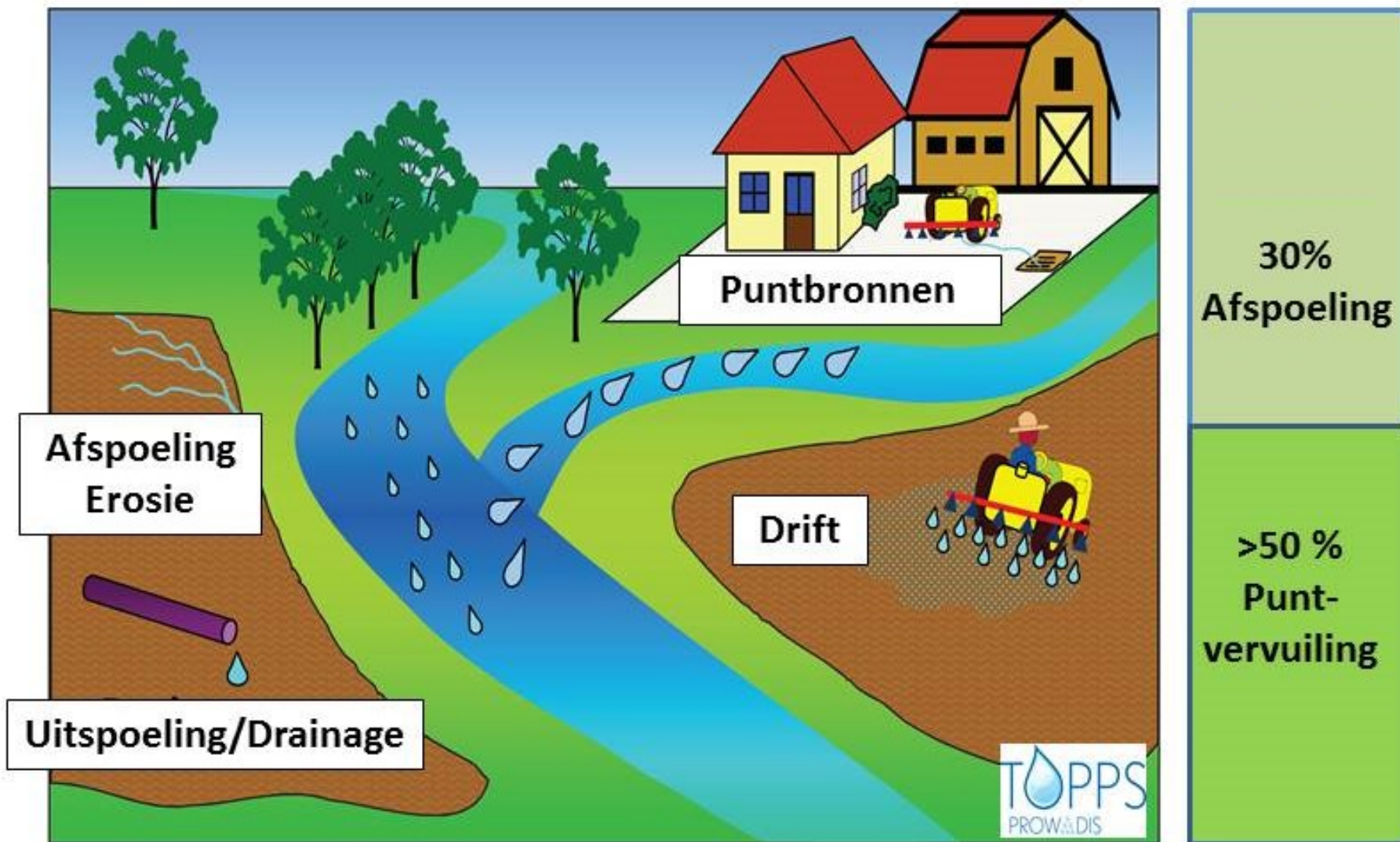

Vlaanderen
is landbouw & visserij

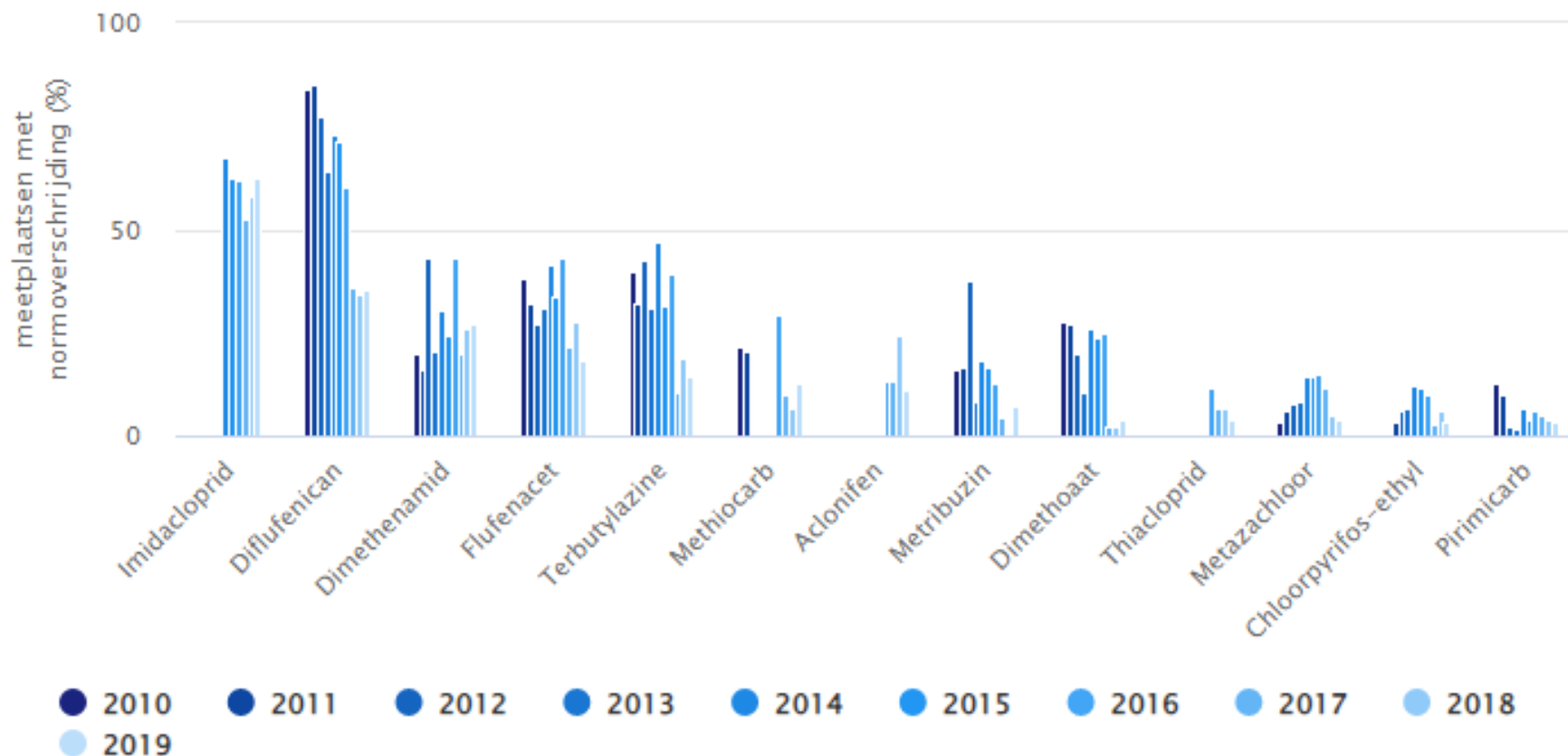
IPM

- ▶ Reeds verplicht van 1 januari 2014
  - BvR
  - IPM-checklijst (lv.vlaanderen.be)
- ▶ 2017: elke landbouwer aangesloten bij OCI
  - registratie landbouwer
  - hoofdteelt geactiveerd op naam
- ▶ Wie IPM (of vegaplan) nog niet heeft:
  - dringend aanmelden bij OCI !!!
  - 'activatiemaatregelen' !

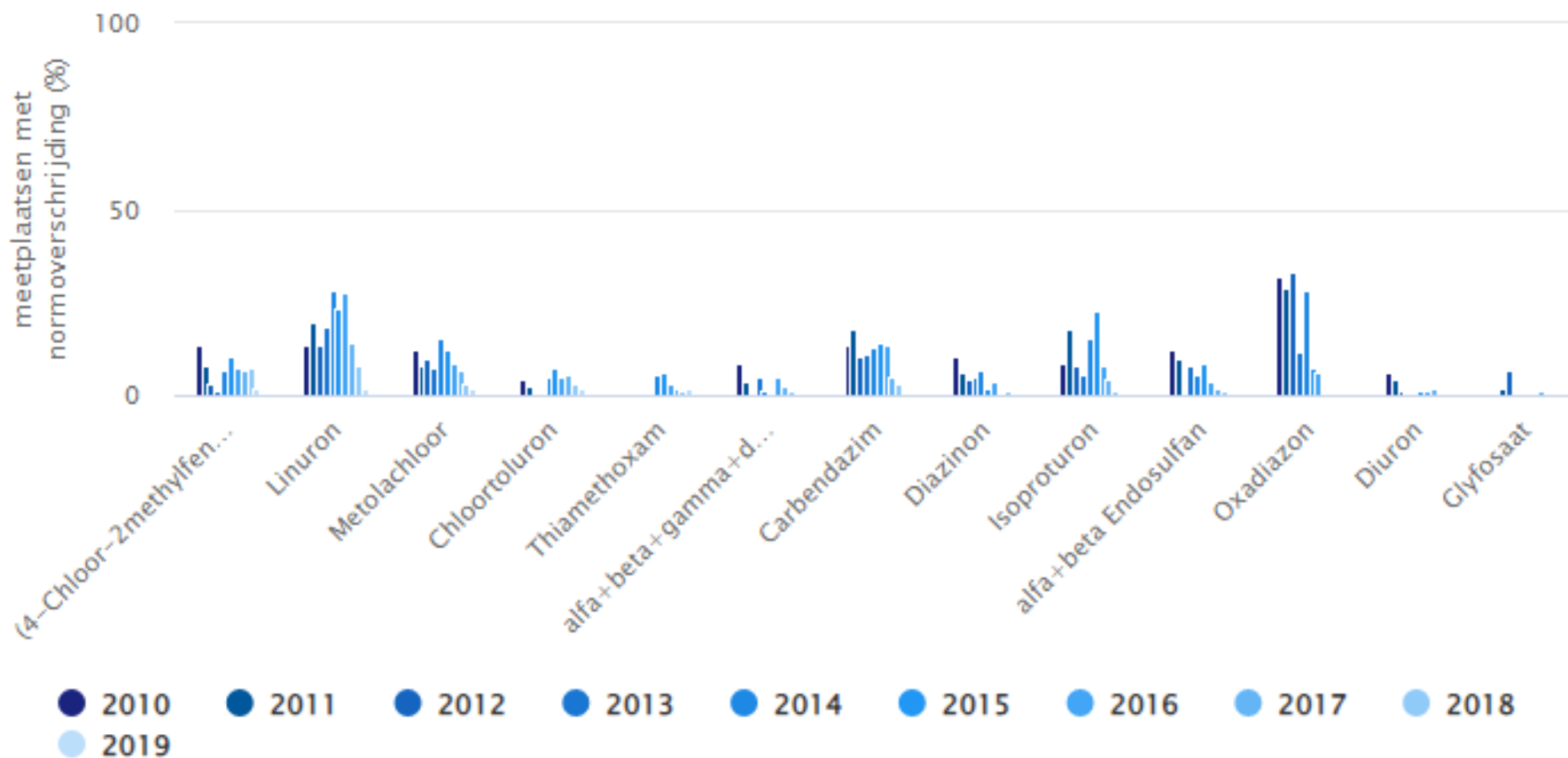

Pesticiden in oppervlaktewater, deel A

Bron: VMM

Pesticiden in oppervlaktewater, deel B

Bron: VMM

GAP gebruik GBM

	Akker- bouw	Ruwvoeder, uitz. maïs, voeder- bieten	Groenten openlucht	Glas- groenten	Fruit
3.3 Toepassing van gewasbeschermingsmiddelen					
Alle spuittoestellen om gewasbeschermingsmiddelen toe te passen, moeten gekeurd zijn volgens de wettelijke bepalingen. Voor welke spuittoestellen onder de keuringsverplichting vallen, zie https://keuringspuittoestellen.ilvo.vlaanderen.be/nl/	1	1	1	1	1
Bereken bij de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen de benodigde spuitvloeistof en hoeveelheid product om resten te voorkomen.	1	1	1	1	1
Morsen vermijden en het toestel niet vullen op verharde oppervlakten, waar geen opvang voorzien is en dit om puntvervuiling te vermijden	2	2	2	2	2
Verpakkingen (incl. zegels) reinigen en apart opslaan en inleveren bij Agri Recover.	1	1	1	1	1
Gebruik driftreducerende doppen met minimaal 50% driftreductie voor openluchtteelten.	1	1	1	nvt	1
Of					
Gebruik minimaal 50% driftreducerende technieken					
Respecteer een spuitvrije bufferzone van 1 m voor veldspuiten en van 3 m voor boomgaardspuiten t.o.v. oppervlaktewater.	1	1	1	nvt	1
Teeltvrije zone van 1 meter langs waterlopen die met een blauwe of paarse lijn aangeduid staan op de verzamelaanvraag	1	1	1	nvt	1
Spuitresten verdunnen en terug op het veld brengen	2	2	2	2	2
Toestel volledig reinigen op het veld of op een verharde oppervlakte die voorzien is van de nodige opvang en deze verwerken op een aangepaste wijze (biofilter, fyto-bak, fysio-chemische verwerking).	2	2	2	2	2
Toepassen van bestrijdingsmiddel in beste klimatologische omstandigheden	3	3	3	3	3
De toepassing van gewasbeschermingsmiddelen gebeurt volgens de erkende techniek	1	1	1	1	1

Nieuw IPM

Wanneer?	Maatregel	Score
2023 -> 2026	<p>Spuittoestellen bij openluchtteelten (uitgezonderd rugspuiten, lansspuiten, stationaire spuittoestellen en onkruidspuiten in de fruitteelt) moeten uitgerust zijn met een <u>schoonwatertank</u></p> <p>Deze schoonwatertank dient een minimaal volume te hebben van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - overeenkomstig met de ISO-normen <u>OF</u> - 100 liter bij spuittanken groter van 1.000 liter <u>OF</u> - Bij spuittanken die kleiner zijn dan 1.000 liter dient het volume minimaal 10% van het spuittankvolume te zijn	2 -> 1

Nieuw IPM

- ▶ een **stationair toestel** is een spuitboom of drukgroep dat het bedrijf met aangrenzend perceel niet verlaat. Om van deze uitzondering gebruik te kunnen maken moet op dit aangrenzend perceel wel een tappunt van proper water beschikbaar zijn, deze groep omvat bvb de spuittoestellen in serres, voor behandeling in loodsen en andere bedrijfsruimten, op tray- en containervelden, ...)

Wanneer?	Maatregel	Score
2023	Het spuittoestel dient uitgerust te zijn met een intern spoelsysteem om een goede interne reiniging te kunnen garanderen.	3

Nieuw IPM

Wanneer?	Maatregel	Score
2023 -> 2026	Op dagen dat een spuittoestel niet in gebruik is, staat deze in een <u>overdekte ruimte</u> (met uitzondering van de stationaire spuiten)	2 -> 1

Nieuw IPM

Wanneer ?	Maatregel	Score
2023	Bij bespuitingen in open lucht moet er een <u>driftreductie van minimum 75%</u> worden gerealiseerd.	1
2026	Bij bespuitingen in open lucht moet er een <u>driftreductie van 90%</u> worden gerealiseerd, waarbij minimaal 75% driftreductie wordt gerealiseerd op het spuittoestel zelf <i>Een akkerbouwer kan dan bv. kiezen voor effectief 90% DRdoppen, terwijl een fruitteiler 75% DRtechniek op spuitmachine combineert met hagelnet/haag en een groenteteiler 75% DRdoppen gebruikt op een rijspuit met afschermende kappen ...</i>	1

Productgebonden driftreductie

Product	Bufferzone etiket	50% DR	75% DR	90% DR
Adengo (maïs)	10 m met klassieke techniek	5	2	1
Dual Gold (maïs)	10 m met klassieke techniek	5	2	1
Frontier Elite (maïs)	20 m met klassieke techniek	10	5	1
Fandango Pro (Wintertarwe)	20 m met 50% DR	20	10	5
Capri Twin (Wintertarwe)	5 m met klassieke techniek	2	2	1
Bofix (Grasland)	1 m met 90% DR	/	/	1
Bofix (Wintertarwe)	10 m met 90% DR	/	/	10

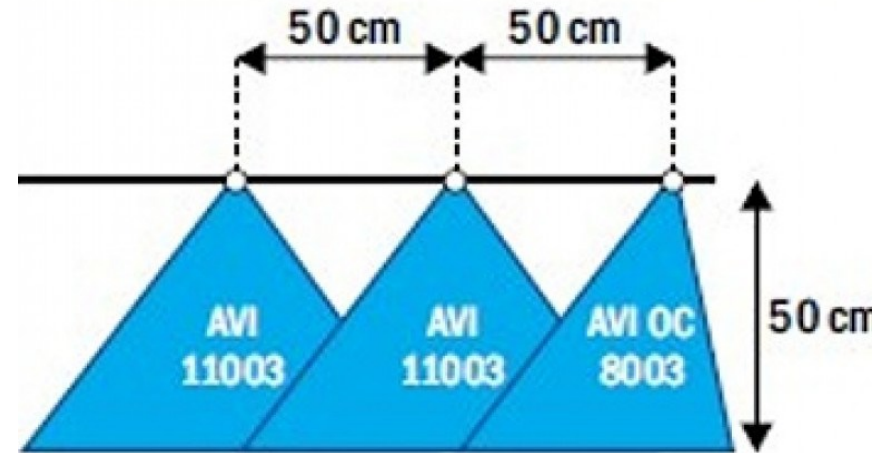
Nieuw IPM

Wanneer?	Maatregel	Score
2022 -> 2026	<u>Doornappel</u> dient bestreden te worden. Er dient vermeden te worden dat dit onkruid in zaadproductie komt. <i>(Vanaf een overschrijding van 10 planten met zaadproductie/ha wordt dit aanzien als een non-conformiteit)</i>	2 -> 1

Nieuw IPM

Wanneer?	Maatregel	Score
2023	Maak gebruik van een passende (dopdebiet, druppelgrootte, ...) <u>kantdop</u> op spuitbomen gebruikt voor neerwaarts gerichte bespuitingen langs oppervlaktewater en verhardingen.	2

Nieuw IPM

Wanneer?	Maatregel	Score
NU	/	/
2023	<p>Indien er water uit het oppervlaktewater wordt aangezogen bij het vullen van het spuittoestel, mag de aanzuigleiding niet gecontamineerd zijn met gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>(Contaminatie treedt bv op wanneer er spuitnevel tijdens de spuitwerkzaamheden neerslaat op de aanzuig-of toevoerslang die mee op de spuitmachine vervoerd wordt.)</p>	1

Wanneer?	Maatregel	Score
NU	/	/
2023	<p>Indien bij het vullen van het spuittoestel een aanzuigslang wordt gebruikt, dient er een terugslagklep aanwezig te zijn.</p>	1

Nieuwe maatregelen

Wanneer?	Maatregel	Score
2023	Invullen van de fyteauscan (www.fyteauscan.be) . Hierbij wordt er duidelijk gemaakt waar er een risico bestaat dat gewasbeschermingsmiddelen in het water terechtkomen.	2

Fyteauscan

Home

Handige links

Contact

Inloggen

Fyteauscan Vlaanderen ▾

SAMEN WERKEN AAN DE TOEKOMST!

Met de "Fyt-eau-scan" wordt een SCAN gemaakt van de plaatsen op uw bedrijf waar er een risico bestaat dat er FYToproducten (=gewasbeschermingsmiddelen) in het water (EAU (Fr.)) kunnen terechtkomen. De Fyteauscan geeft tekst en uitleg over hoe u dit kan vermijden.

Wettelijk kader bufferstroken?

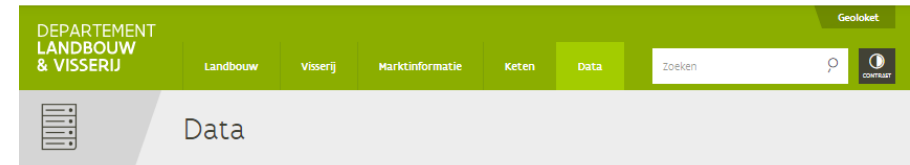
- ▶ Federaal KB Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen
  - bescherming 'niet-doelwit' WATERorganismen : strook tussen behandelde oppervlak en
    - × oppervlaktewater
    - × oppervlakten met groot risico van afspoeling naar oppervlaktewater toe
  - afstanden minimale bufferstroken
    - × 1 m bij neerwaarts spuiten in open luchtteelten
    - × 3 m bij niet-neerwaarts spuiten in open luchtteelten
- ▶ Vlaams Waterwetboek – Decreet Integraal Waterbeleid
  - bescherming overzones van elk oppervlaktewaterlichaam
    - × verbod bemesting
      - 5 m
      - 10 m percelen in VEN en/of helling > 10 m
    - × verbod op pesticiden binnen 1 m
    - × verbod op grondbewerkingen binnen 1 m
- ▶ EU COM – Conditionaliteit GLB
  - bescherming oppervlaktewater :
    - × 3 m fyto vrij t.o.v. alle waterlopen (VHA)
    - × 1 m fyto vrij t.o.v. alle andere oppervlaktewaterlichamen

Welke bufferstroken langs water ?

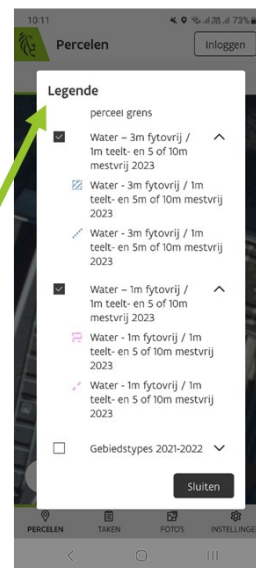
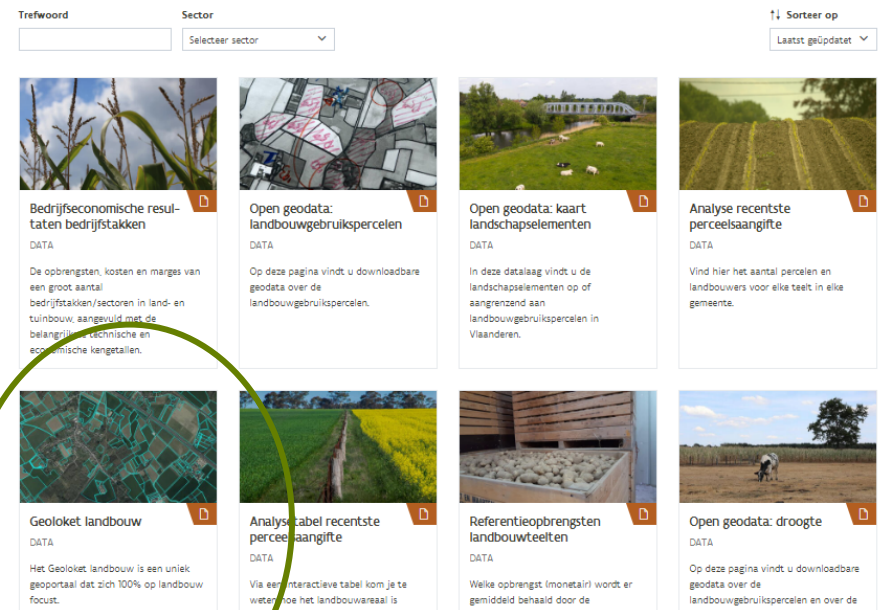
VHA = Vlaamse Hydrografische Atlas

Waterlagen op LV-AgriLens

De vraag naar kwaliteitsvolle en actuele data groeit elk jaar. Het Departement Landbouw en Visserij probeert zoveel mogelijk van zijn data te ontsluiten, zonder daarbij de bescherming van persoonsgegevens uit het oog te verliezen.

Datasets

VHA = Vlaamse Hydrografische Atlas

Laag opzoeken

- Stratenaties
- Sentinel 2 Groei-index 15/07 tot 31/07/2022
- Sentinel 2 Groei-index 01/08 tot 15/08/2022
- Landbouwgebruikspcelen
  - Landbouwgebruikspcelen 2022
  - Landbouwgebruikspcelen 2021
  - Landbouwgebruikspcelen 2020
  - Landbouwgebruikspcelen 2019
  - Landbouwgebruikspcelen 2018
- Andere lagen
  - Landbouwgebruikspcelen 2022, groei-i...
  - Landbouwgebruikspcelen 2022, groei-i...
  - VEN gebied
  - Vogelrichtlijngebied
  - Habitatrichtlijngebied
  - Landbouwstreken
  - EKBG - Ecologisch kwetsbaar blijvend gr...
  - Gebiedstypes 2021-2022
  - Water - 1m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 1...
  - Water - 3m fytovrij / 1m teelt- en 5 of 1...
  - GRB - ADP - administratief perceel grens

Blekkersdijk, Sint-Laureins

200 m 17/04/2022

Nieuw IPM

Wanneer ?	Maatregel	Score
2023	Op de landbouwpercelen (incl. tray- en containervelden) langs waterlopen die zijn opgenomen in de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA) wordt de drie meter pesticidevrije strook gerespecteerd (aangeduid met blauwe lijnen op de verzamelaanvraag)	1
Bestaand	<i>Respecteer een fyto-vrije bufferzone van 1 m voor veldspuiten en van 3 m voor boomgaardspuiten t.o.v. alle andere oppervlaktewaterlichamen en verhardingen die naar oppervlaktewaterlichamen en/of rioleringen kunnen afwateren</i>	1
Bestaand	<i>Respecteer een teeltvrije zone van 1 m langs waterlopen die met een blauwe of paarse lijn aangeduid staan op de verzamelaanvraag</i>	1